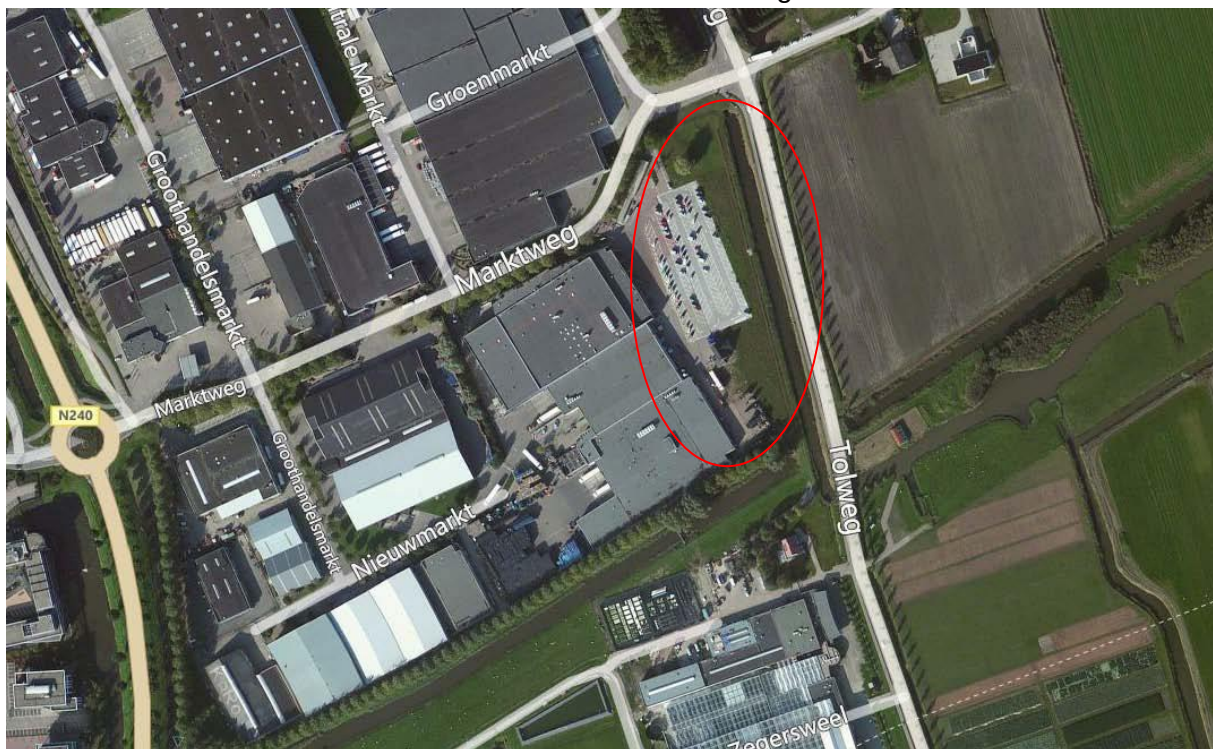

Document: *Archeologische Quick Scan*
Adviesnummer: *13189*
Projectnaam: *Nieuwmarkt 8, Zwaagdijk-Oost, gemeente Medemblik*
Opsteller: *C.M. Soonius*
Datum: *14-08-2013*

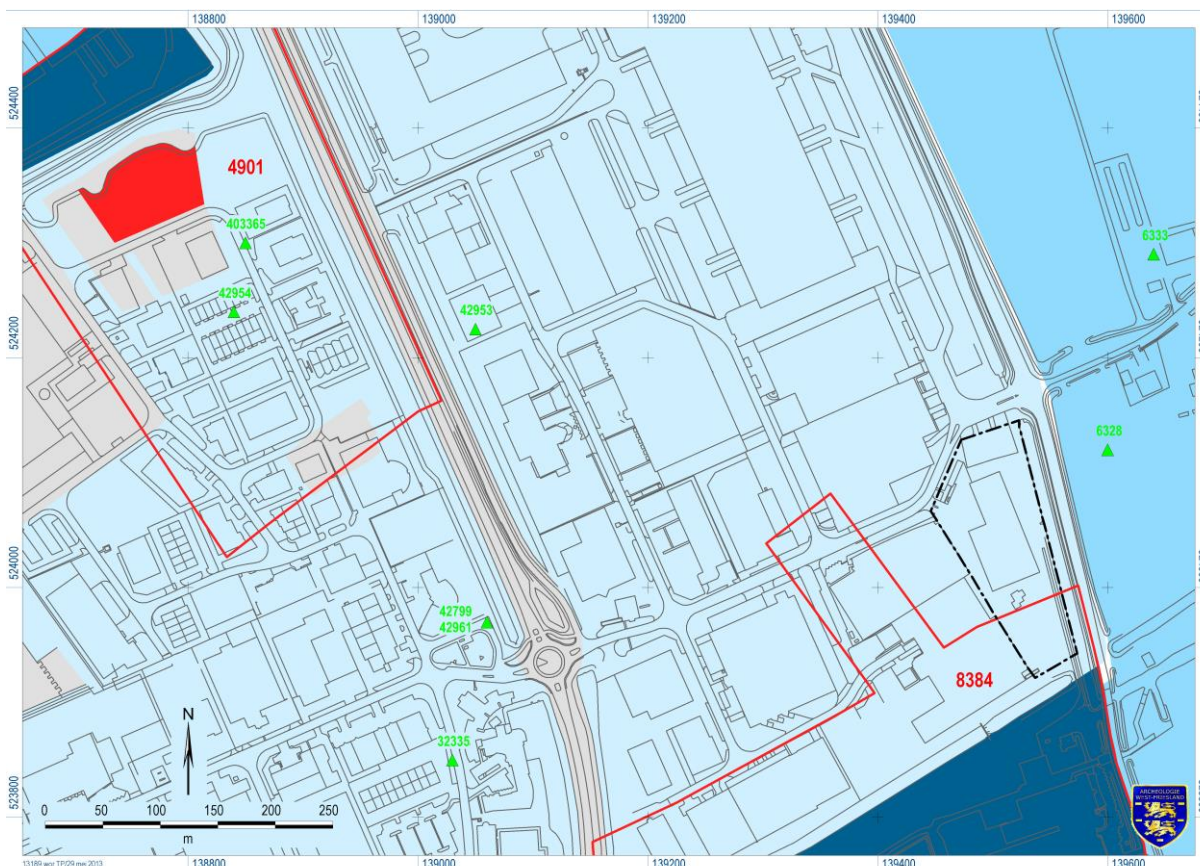
Op verzoek van de gemeente Medemblik is gekeken naar het archeologische aspect m.b.t. de ontwikkeling op het oostelijke deel van Nieuwmarkt 8 te Zwaagdijk-Oost, gemeente Medemblik (afb. 1). De concept-ruimtelijke onderbouwing van Buro Vijn is eveneens beoordeeld en er is een voorstel voor een nieuwe tekst aangeleverd.

Afb. 1. Globale ligging uitbreiding Nieuwmarkt 8 op Google Earth

**Archeologie West-Friesland, Nieuwe Steen 1, 1625 HV Hoorn,
Postbus 603, 1620 AR Hoorn**

Bereikbaar: Carla Soonius; 06252-72867, c.soonius@hoorn.nl
Michiel Bartels; 06304-68593/ m.bartels@hoorn.nl
www.archeologiewestfriesland.nl

Afb. 2. Uitbreiding Nieuwmarkt 8 op archeologische beleidskaart (lichtblauw= Waarde-Archeologie 4). Op deze kaart de bekende archeologische terreinen aangegeven (rode lijn met monumentnummer) en de archeologische vindplaatsen uit ARCHIS (groen driehoekje met waarnemingsnummer).

Archeologische Quickscan

Archeologische Beleidskaart

In het kader van het ontwerpbestemmingsplan bedrijventerreinen Medemblik is door Archeologie West-Friesland een beleidsadvieskaart vervaardigd. Er is inmiddels inzicht verkregen in de aanwezige of met grote zekerheid te verwachten archeologische waarden uit de Middeleeuwen en Nieuwe tijd. Dit resulteert in een kaartbeeld waarop de reeds bekende archeologische terreinen (uit alle perioden) en de elementen, verzameld op basis van historische kaartanalyse en historische geografie voor de gehele gemeente Medemblik staan weergegeven. Deze kaart is vertaald naar dubbelbestemmingen.

Het bestemmingsplan bedrijventerreinen Medemblik kent de volgende dubbelbestemmingen:

- Waarde – Archeologie 1 (gebied van zeer hoge archeologische waarde: rood op afb. 2): voorwaarden aan de omgevingsvergunning en omgevingsvergunningenstelsel bij elke bodemroering die dieper dan 40 cm;
- Waarde –Archeologie 2 (gebied van hoge archeologische waarde: donkerblauw op afb. 2): voorwaarden aan de omgevingsvergunning en omgevingsvergunningenstelsel voor gebouwen en werken dieper dan 40 cm en groter dan 100 m2;

**Archeologie West-Friesland, Nieuwe Steen 1, 1625 HV Hoorn,
Postbus 603, 1620 AR Hoorn**

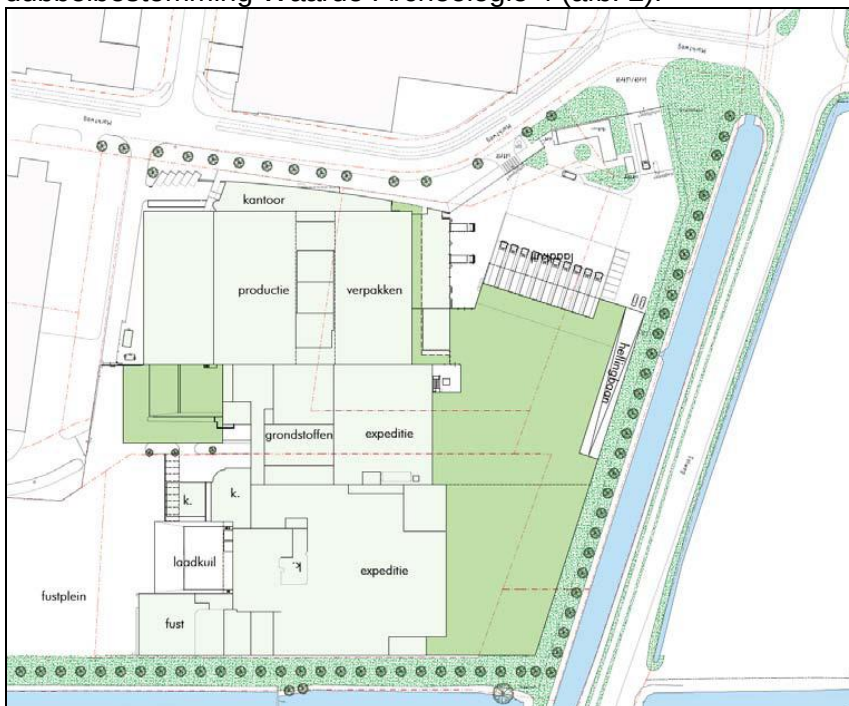
Bereikbaar: Carla Soonius; 06252-72867, c.soonius@hoorn.nl
Michiel Bartels; 06304-68593/ m.bartels@hoorn.nl
www.archeologiewestfriesland.nl

Archeologie West-Friesland is het archeologisch samenwerkingsverband van de gemeenten Drechteland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec

- Waarde – Archeologie 3 (onbebouwd gebied met hoge of middelhoge verwachting: middenblauw op afb. 2): voorwaarden aan de omgevingsvergunning en omgevingsvergunningenstelsel voor gebouwen en werken dieper dan 40 cm en groter dan 500 m²;
- Waarde Archeologie 4 (bebouwd gebied met hoge of middelhoge verwachting waar nog geen archeologisch onderzoek heeft plaatsgevonden: lichtblauw op afb. 2): voorwaarden aan de omgevingsvergunning en omgevingsvergunningenstelsel voor gebouwen en werken dieper dan 40 cm en groter dan 1.000 m².

Per dubbelbestemming gelden andere ondergrenzen voor wat betreft de oppervlakte en diepte van de verstoring. Voor verstoringen met een beperkt oppervlak of een beperkte verstoringdiepte is archeologisch onderzoek niet noodzakelijk. In geval van overschrijding van de ondergrens is het aan te bevelen om eerst een archeologische quickscan te laten vervaardigen door Archeologie West-Friesland. Een Quickscan is een kort document waarin de aanwezige of te verwachten archeologische waarden worden afgezet tegen de huidige situatie en de geplande ingrepen. Het advies is richtinggevend voor het soort onderzoek dat plaats dient te vinden. Het kan ook betekenen dat er geen archeologisch onderzoek hoeft plaats te vinden.

Het plangebied ligt in een gebied dat grotendeels bebouwd gebied met een middelhoge tot hoge archeologische verwachting voor vindplaatsen uit de Bronstijd en valt dus binnen de dubbelbestemming Waarde-Archeologie 4 (afb. 2).

Afb. 3. Inrichtingsschets (uit: concept Ruimtelijke onderbouwing van Buro Vijn)

Bestaande situatie en voorgenomen ingrepen

In het zuidoostelijk deel van het bedrijventerrein WFO/ABC bij Zwaagdijk- Oost is het bedrijf Hessing Groente gevestigd. Ter plaatse van een parkeerterrein en een bedrijfswoning/kantoor worden nieuwe bedrijfsruimten aan de bestaande bebouwing aangebouwd. Een deel van het plangebied ligt braak. Het initiatief omvat de aanbouw van nieuwe bedrijfsruimten aan de oostzijde van het bedrijfsperceel. Ten noorden van de

**Archeologie West-Friesland, Nieuwe Steen 1, 1625 HV Hoorn,
Postbus 603, 1620 AR Hoorn**

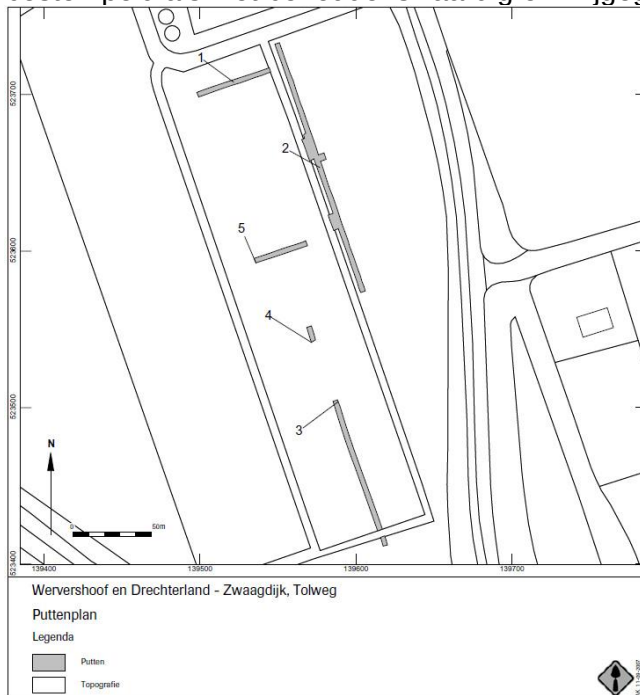
Bereikbaar: Carla Soonius; 06252-72867, c.soonius@hoorn.nl
Michiel Bartels; 06304-68593/ m.bartels@hoorn.nl
www.archeologiewestfriesland.nl

nieuwbouw worden nieuwe verhardingen en inritten aangelegd. Deze dienen vooral voor de logistiek van het laden en lossen van vrachtwagens en voor de ontsluiting van het nieuwe parkeerterrein, dat bovenop de nieuwbouw wordt voorzien. In de noordoostelijke hoek van de nieuwe bebouwing wordt een hellingbaan gerealiseerd om dit parkeerterrein te bereiken. De voorgestelde inrichting van het bedrijfsperceel is weergegeven (afb.3). De geschetste ontwikkelingen hebben een omvang van 3200 m² (mondelinge mededeling).

Archeologische waarden en verwachtingen in (de directe omgeving van) het plangebied

Het zuidelijke deel van het plangebied staat in ARCHIS aangegeven als terrein van archeologische waarde (Monumentnummer 8384, zie afb. 2). Op het zeer uitgestrekte terrein bevinden zich sporen van bewoning en resten van tenminste twee grafheuvels uit de Bronstijd. Een deel van deze sporen is m.b.v. luchtfotoanalyse aan het licht gekomen. In de directe omgeving van het plangebied staan in ARCHIS verschillende waarnemingen geregistreerd (zie afb. 2). Het betreft in veel gevallen vindplaatsen uit de Bronstijd (ARCHIS-waarnemingsnummers 32335, 42799, 42961, 42799 en 403365). Tijdens de ontwikkeling van het bedrijventerrein Zwaagdijk-Oost is ten westen van de Markerwaardweg een deel van de hier aanwezige Bronstijdnederzetting opgegraven (o.a. Ufkes & Veldhuis 2003; De Wit & Stokkel 2011). Hierbij zijn in het totaal 10 huisplaatsen uit de Midden- en Late Bronstijd onderzocht met bijbehorende erfgreppelsystemen en andere sporen als palissades, kuilkransen, kringgreppels en waterkuilen.

Ten zuiden van het plangebied is in 2007 een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd (Van der Meij, 2007: afb. 4). In de proefsleuven zijn erfgreppels aangetroffen welke zijn te dateren in de Bronstijd. Tevens is een deel van een kringgreppel van een hooimijt uit dezelfde periode aangetroffen. Door herverkaveling en diepploegen is de bodemopbouw verstoord. Alleen een diep ingegraven grondsporen zijn nog aanwezig. Het terrein is op basis van dit onderzoek bestempeld als niet behoudenswaardig en vrijgegeven voor de geplande ontwikkeling.

Afb. 4. Proefsleuven uitgevoerd door ADC-Archeoprojecten (Van der Meij, 2007). De Markerwaardweg begrenst het gebied in het oosten.

**Archeologie West-Friesland, Nieuwe Steen 1, 1625 HV Hoorn,
Postbus 603, 1620 AR Hoorn**

Bereikbaar: Carla Soonius; 06252-72867, c.soonius@hoorn.nl
Michiel Bartels; 06304-68593/ m.bartels@hoorn.nl
www.archeologiewestfriesland.nl

In 2006 is een archeologische verwachtingskaart van het gebied De Streek (West-Friesland Oost) vervaardigd (De Boer & Molenaar, 2006). De Streek kent een tamelijk uitgebreide historie wat betreft het Bronstijdonderzoek. Resultaten hiervan (m.n. ruimtelijke overzichtsgegevens: luchtfoto's, opgravingen, bekende vindplaatsen) zijn samengevoegd en geïntegreerd in enkele kaartbijlagen.

Voor De Streek is een gedetailleerd verwachtingsmodel opgesteld voor twee archeologische perioden: Bronstijd (afb. 4). Voor het zuidelijke deel van het plangebied geldt een lage (groen) archeologische verwachting voor vindplaatsen uit de Bronstijd, voor het zuidelijke deel van het plangebied (ca. 2/3 deel van het plangebied) geldt een hoge en middelhoge archeologische verwachting (rood en geel op afb. 4). Volgens de inrichtingsschets (afb. 3) zullen de meeste bodemingrepen in het noordelijke deel van het plangebied plaatsvinden. Voor dit deel geldt een middelhoge tot lage archeologische verwachting. Voor vindplaatsen uit de Middeleeuwen geldt een lage archeologische verwachting.

Het verwachtingsmodel voor vindplaatsen uit de Bronstijd is gebaseerd op de bodemkaart van Ente (afb. 5). De zand- en zavelgronden hebben een hoge archeologische verwachting gekregen (geel en geelgroen op de kaart), de zavel- op kleigronden een middelhoge archeologische verwachting (heldergroen op de kaart) en de kleigronden een lage archeologische verwachting (donkergroen op de kaart). De kleigronden worden vaak geassocieerd met de kwelders. Recent onderzoek in Enkhuizen heeft uitgewezen dat het kweldergebied ook bewoond werd.

Afb. 5. Plangebied op de vereenvoudigde Bodemkaart van Ente (geel en lichtgroen zijn de zandige en zavelige gronden. Hoe donkerder groen des te kleiiger de ondergrond). De geplande nieuwbouw bevindt zich voornamelijk in het noordelijke deel van het plangebied.

Gespecificeerde archeologische verwachting

Voor de locatie waar de bodem vanaf maaiveld wordt geroerd geldt een middelhoge tot lage archeologische verwachting voor vindplaatsen uit de Bronstijd. De eventueel aanwezige archeologische waarden bevinden zich direct onder de bouwvoor en zijn deels aangetast door de aanleg van het parkeerterrein en de overige grondwerkzaamheden, zoals de aanleg

**Archeologie West-Friesland is het archeologisch samenwerkingsverband van de gemeenten
Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec**

van hogedrukleiding gas en andere nuts- en rioolleidingen door het terrein (zie afb. 6).
Hierdoor dient de archeologische verwachting naar beneden te worden bijgesteld.

Conclusie en advies

Op basis van de reeds aanwezige bodemverstoringen in combinatie met de middelhoge tot lage archeologische verwachting voor vindplaatsen uit de Bronstijd is nader archeologisch onderzoek in het kader van de Archeologische Monumentenzorg niet noodzakelijk.

Archeologie West-Friesland adviseert de geplande ontwikkeling vrij te geven m.b.t. het aspect archeologie.

Indien men tijdens de uitvoer van de grondwerkzaamheden onverwachte vondsten doet, dienen deze (conform Monumentenwet 1988) onverwijld te worden gemeld bij Archeologie West-Friesland (of 06-25272867 of 06-30468593). Een archeoloog van Archeologie West-Friesland kan dan de noodzakelijke waarnemingen doen. Een dergelijke toevalsvondst zal geen consequenties hebben voor tijd of geld in het project en zal de werkzaamheden niet onnodig belemmeren

Bronnen

ARCHIS

Boer, G.H. de & S. Molenaar, 2006. West-Friesland Oost, provincie Noord-Holland: een archeologische verwachtingskaart. *RAAP-rapport* 1290. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Amsterdam.

Buro Vijn B.V., 2013. Ruimtelijke onderbouwing uitbreiding bedrijf Nieuwmarkt 8 te Zwaagdijk-Oost (Status: Concept / 14-05-2013).

Ente, P.J., 1963. Een bodemkartering van het tuinbouwcentrum "De Streek". De bodemkartering van Nederland, deel XXI. Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.

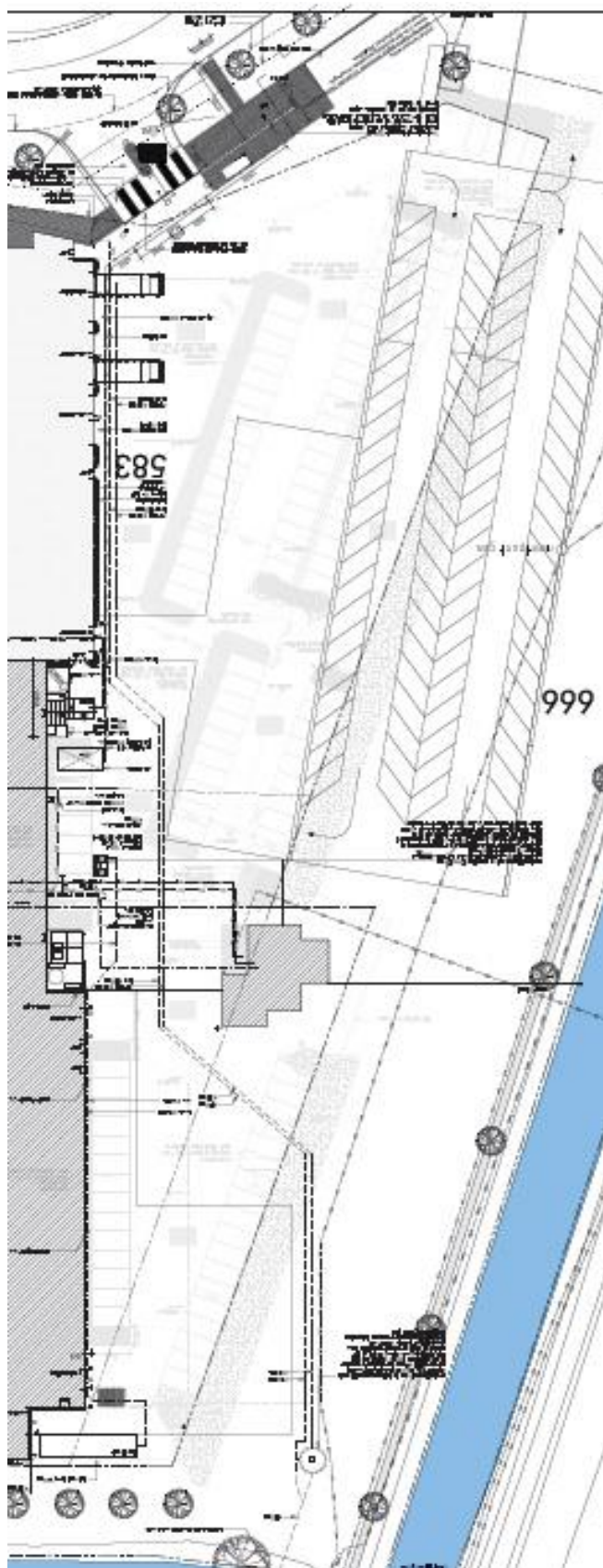
Meij, L. van der, 2007. Zwaagdijk, Tolweg. Gemeentes Wervershoof en Drechterland. Een Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van proefsleuven. ADC-rapport 1093. ADC-Archeoprojecten, Amersfoort.

Ufkes, A. en J.R. Veldhuis, 2003., Nederzettingssporen uit de Bronstijd bij Zwaagdijk-Oost. Een definitief archeologisch onderzoek in het Plangebied Zwaagdijk-Oost, gemeente Wervershoof (N.-H.). ARC-Publicaties 113, Groningen.

**Archeologie West-Friesland, Nieuwe Steen 1, 1625 HV Hoorn,
Postbus 603, 1620 AR Hoorn**

Bereikbaar: Carla Soonius; 06252-72867, c.soonius@hoorn.nl
Michiel Bartels: 06304-68593/ m.bartels@hoorn.nl
www.archeologiewestfriesland.nl

Archeologie West-Friesland is het archeologisch samenwerkingsverband van de gemeenten
Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec

Afb. 6. Detail kabels en leidingstraten ter hoogte van de geplande uitbreiding (noorden is ongeveer boven)

**Archeologie West-Friesland, Nieuwe Steen 1, 1625 HV Hoorn,
Postbus 603, 1620 AR Hoorn**

Bereikbaar: Carla Soonius; 06252-72867, c.soonius@hoorn.nl
Michiel Bartels; 06304-68593/ m.bartels@hoorn.nl
www.archeologiewestfriesland.nl